

збірку пожертв на ремонт Св. Софії Київської, при чому зібрано:

На всеношній .....

на літургії .....

.....

Разом .....

Зібрані гроші в сумі ..... карб. .... коп. надсилаються до парафіяльної Ради Софіївського Собору в м. Києві.

Голова

Скарбник

Секретар

*ГДА СБ України, ф. 6, спр. 39125-ФП, арк. 46 (конверт).
Копія. Машинопис.*

№ 2

Звернення протоієрея Л. Юнакова до Парафіяльної Ради Церкви с. Пінчуки про збір пожертв на ремонт церков

30 квітня 1928 р.

До Парафіяльної Ради Церкви с. Пінчуки

Христос воскрес, дорогі браття й сестри.

Президія ВПЦРаді братерські вітає всіх вас з світлими днями Воскресіння Христового, і бажає Вам від воскресшого Христа Бога нашого здоров'я, спокою, побожного життя і усякого добра.

Нинішні дні, дорогі браття і сестри, є дні найурочистіші і святі для всіх християн. У ці дні святкуємо ми воскресіння з гробу Христа Ісуса — Начальника й Основоположника нашої віри, нашого спасіння. Єдиного посередника поміж Богом і людьми, що віддав Себе за визволення всіх. Нині оспівуємо знищення нашої смерті смертю Христовою, зруйнування пекла і радісний вихід з нього в'язнів-старозавітніх праведників на волю слави «чад Божих», в царство небесне, в світлі оселі райські. Нині святкуємо вільний перехід від землі на небо душ усіх, що помірають з вірою у Христа, в надії на воскресіння і життя вічне. Отже, в такі дні, як нам не радуватись, як не веселиться і, за воскресіння Спасителя нашого Ісуса Христа й за своє з ним воскресіння.

Але, святкуючи воскресіння Христове, в чому ми повинні виявляти свою радість. Якою має бути наша радість у ці «нареченні і святі дні».

По святості й божественності днів і радість повинна бути свята й божественна, а по світлості свята і веселість повинна виявлятися у ділах

світла. Воскресіння день — просвітімось люде — співає Церква. Отже, радість наша буде божественною, коли буде виявлятися у незмінній вдячності і хвалі до воскресшого Господа, а не в безчинних криках, буєсловії та срамословії, коли будемо в молитвах та моліннях прославляти триєдиного Бога, а не віхритись у брудних забавах та пустих веселощах.

Цєю то святою, світлою, божественною радістю і будемо радуватись і веселитись, браття, у світлі дні Свята Воскресіння Христового. Вона вповні лічить цим урочистим дням. Нею ми правдиво засвідчимо й нашу бездоганну віру в дійсність воскресіння Христового, тверду надію на істину майбутнього нашого загального воскресіння, і нашу любов нелицемірно до померлого за нас і воскресшого Господа Ісуса: «Якщо любите мене, виконуйте заповіді мої». Оце ознака любови до Господа Ісуса Христа, яку наказує Він Сам.

Нехай же ці дні будуть для нас усіх днями радості, молитви й добрих діл. Нехай у ці дні відчують усі й все нашу віру в Бога й любов до воскресшого Господа Христа.

Привітавши Вас зі святом воскресіння Христового Президія ВПЦР хоче повідомити Вас, як і раніш це робила, про життя нашої Церкви.

6–8 березня ц.р. у нас, у Києві, відбулись Малі Збори (Пленум) ВПЦРади. Не всі Округові Церкви надіслали своїх представників, але життя всіх Церков пройшло перед Пленумом у доповідях, коли не самих представників, то членів ВПЦР.

Після Пленуму дещо нове мало місце в житті Церкви й ми поповнюємо наше повідомлення цими новими фактами. Тяжким явищем у цьому році є фінансове знесилення Церкви, борги парафій Округовим Радам і т.ін. Тяжкий фінансовий стан тяжко відбивається у першу чергу на священниках; деякі з них уже залишили свою працю, особливо там, де парафії за нерозумінням своїх обов'язків не допомогли їм виплатити податки й т.ін. Але справа благовістя поширюється, приєднуються нові парафії, деякі приєднуються у повному складі з своїми причетами. Налагоджується життя в окремих округах. Добре стоїть справа в Церкві Вінницькій, там відбувся Собор у присутності о. Митрополіта; гарно в Лубенській, це одне з кращих по організованості частин нашої Церкви; налагоджується у Київській, де маємо збільшення парафій (це найбільша по розміру округа); Полтавська Церква радіє, бо Всечесний о. Іосиф Оксіюк дав згоду перейти до Полтави і ВПЦРада не заперечила цьому; Дніпропетрівська, перевівши Округовий Ц. Собор за допомогою представника Президії ВПЦР В. М. Чехівського має Єпископа (о. Володимира Бржосньонського); Харківська поширює свою працю, видає журнал, хоч там відійшов од праці церковної протодіакон В. В. Потієнко, що був перш Головою Президії

ВПЦРади, але це шкоди Церкві не зробило; Одеська Церква мовчить, певно все спокійно й тихо; Кам'янецька живе, дає внески, має свою інформаційну газету, хоч і тяжко їй стати на ноги (потрібує допомоги на виплату податків за осередкову Кам'янецьку парафію); Черкаська спокійна, хоч і скаржиться на фінансовий стан, а Президія ВПЦР чекає від неї допомоги; Уманська не має Єпископа, готується до Окр. Собору, коли знайде Єпископа, що полюбить її, то буде мати все, щоб бути одною з кращих частин нашої Церкви; Білоцерківська перенесла свій осередок уже до Білої-Церкви, може це покращає стан її; Бердичівська скаржиться на фінансовий стан і інші біди: тяжко на Шепетівщині, треба збільшити Єпископський догляд, аби зберігти Церкву цілою й не розбивати її на дві частини (до Бердичіва й до Проскурова); Волинська мала Округовий Собор, що на ньому був о. митрополіт, але не поєднав розбитої і знесиленої Церкви, певно, що ця Церква заживе спокійно, коли буде мати свого Єпископа, але для цього він мусить бути й настоятелем Житомирської парафії. Коростенська бідує без Єпископа; Проскурівська не має одного центра, а те, що Єпископ в одному місці, а ОЦРада в другому, зле відбивається на справі, бо й робота, і відповідальність за неї, єпископа й Ради є в нашій Церкві щось одне нероздільне; Могилівська піднімається, придбавши гарну парафію в самому Могилеві; Тульчинська без змін, а їй треба придбати парафію в самому Тульчині; Ніжинська й Чернігівська спокійні; Коногоська потребує допомоги, там не працює Рада, Пленум покликав її до життя і праці до Собору; Прилуцька мала, але, маючи свого Єпископа й добрих працівників, дає надію на поширення; Роменська на Соборі, що відбувся в присутності Архієпископа о. Костянтина Малюшкевича обрала Єпископа, Всеч. о. Миколая Ширая, і виявляє цілковите задоволення; Глухівська спокійна, турбується про ремонт собору і просить допомоги; Балтсько-Першотравенська ще в стадії організації (нема ОЦРади); Американсько-Канадійська без змін; Семиріченська шукає Єпископа, і для цього прислала представника свого до ВПЦРади, був цей представник у Всеч. Архієп. о. К. Кротеви́ча і Всеч. Арх. о. Феодосія Сергієва, дає згоду поїхати Всеч. Архієп. о. Ф. Сергієв з умовою зберігання за ним на протязі трьох місяців керування Округовими Церквами, що тепер ними керує. В Західній Європі справа шириться, є потреба посилати туди нашого Єпископа.

На Пленумі давав свої відчитні доповіді Вищий Керівничий Орган УАПЦеркви. Найпочесніший о. Митрополіт зупинив свою увагу на тяжкому житті Єпископів і священиків, їх самотності, безпорадності, пригніченості не лише матеріальній, а й моральній, не тільки чужими, а й від своїх. Застерігаючи проти зловживання соборноправністю, о. Митрополіт заклин-

кає до зберігання правдивої соборноправности в межах Наказів, і до боротьби з свавільством і розбещеністю. Згадавши добрим словом деякі Церкви, що відвідав їх о. Митрополіт, не забув і про закордонних братів наших і висловив думку, що до них треба звернутись зараз листівно, а згодом відрядити Єпископа. Турбуючись справою богослужбовою, щоб тут було все благообразно й по чину, о. Митрополіт попросив Всеч. Архієп. о. Іосифа взятись за впорядкування богослужбового чину в УАПЦеркві.

Цікавим моментом у доповіді о. Митрополіта була інформація про завітання до нього представника Синодальної Церкви на Україні (Обновленської) митрополіта Інокентія. Розмова йшла про поєднання Церков. Але як поєднатись, коли ми різно дивимось на церковне життя. Ми хочемо поєднання, як і вони, але треба, щоб вони навчилися нас шанувати, як Церкву Христову, щоб перше ми поєднались душею, щоб вони зробили все те у своїй Церкві, що зробили ми. Митрополіт Інокентій сказав, що, очевидно, так швидко цього зробити не можна, але виявив задоволення, що помалу зменшується ворожнеча до них, і запросив представників Церкви нашої на Собор Синодальної Церкви, що має відбутись у Харкові. Звичайно, поїхати комусь одному, щоб послухати, можна й треба.

Голова Президії протоієрей о. Леонтій Юнаков зробив доповідь про стан нашої Церкви і про працю Президії. Зупинився він на стані зовнішньоправному, і сказав, що ще Церква не вся навчилась правдиво ставитись до Держави, що забувають іноді члени Церкви свої власні церковні ухвали про те, як треба ставитись до Держави, що є потреба пильніше придивитись до тих, хто це припускає в Церкві і вжити рішучих заходів до припинення цього явища, поінформував Голова Президії про те, скільки Президія хлопоталась про полегшення справи оподаткування священодіячів, але й тепер зазначено, що хлопотання перед відповідними органами (Райвиконком, Прокурор НКВС, ВУЦВК) повинні піднімати самі від себе ті, що це їм потрібно, сказав кілька слів про потребу нарешті перевірити, хто працює в нашій Церкві, щоб не було серед працівників наших людей недостойних і шкідливих.

Заслухавши доповідь, Збори визнали працю Президії задовольняючою і правдивою, а в справі внутрішнього й зовнішньоправного стану Церкви доручила Президії з'ясувати Церкві причини до визволення від керівництва Митрополіта о. Василя Липківського, бо Церква ще й досі думає, що то влада потребувала, щоб його звільнили, а не знає того, що це звільнення вимагалось потребою самої Церкви. Вже давно, ще до Собору, Церква застерігала Митрополіта о. Василя проти деяких шкідливих для неї вчинків, проти його виступів нецерковного характеру в промовах, що

давали привід до породження поганих політичних настроїв у Церкві, вже давно президія ВПЦРади розходилась з Митрополітом о. Василем у поглядах на церковну дисципліну, на місце священика в парафії і т.ін. І хоч про ці причини на Соборі мало говорилось, бо в цьому не було потреби, але це надто серйозні причини до визволення від відповідальної праці всякого працівника. Доручили Збори Президії і ВПЦРади стежити за тим, щоб надалі не було в Церкві нашій неправдивого, нецерковного ставлення до Держави, виправляючи тих, хто в цьому буде винний через Суд Церковний, або через Великі Збори ВПЦРади.

Інші члени Президії давали відчити про працю відділів Президії: Єпископ о. Марко Грушевський про працю самої Президії, що мала 60 засідань і розв'язала більш ніж 200 справ, про канцелярію, яка працює щоденно у складі бухгалтера, діловода, експедитора і друкарки. Архієпископ о. Костянтин Малюшкевич доповів про справу видавничу. Журнал видає Харківська ОЦРада, до неї, по адресі: Харків, Залютинська 67, Архієпископові о. Івану Павловському, треба надсилати гроші на журнал, до неї звертатись за книжками журналу, починаючи з ч. 5 (книжки чч. 1, 2, 3, 4 можна придбати в Києві; виписуйте, хто замовляє на 5 крб., той одержує на 2 % знижку), до неї можна надсилати й матеріал для журналу (давайте всі, хто може, по журналу: інформації, дописи, статті і т. інш.).

П'ята книжка вже вийшла, друкується шоста. Видавничий відділ видав календаря 3000 примірників (весь уже розійшовся), молитовника маленького, дешевого (всього тільки 5000, розійдеться дуже хутко, беріть його в Округовій Раді), два збірника промов, збирається друкувати Накази, Требника, Апостола й інші книжки. Потрібні на це гроші відділ позичає в тих, хто може й хоче позичити без відсотків. Хто хоче мати книжки і хутко, і дешево, той надсилає гроші наперед авансом (адреси: Київ, вул. Короленка 24, 5-а, Всеукраїнській Раді) на ті книжки, що мають бути надруковані.

Всечесний Єпископ о. Яків Чулаївський, доповідаючи про книжкову комору, зазначає, що книжки богослужбові йдуть на парафії трьома шляхами, або, хто хоче сам, бере в коморі ВПЦР, або ВПЦР надсилає їх поштою окремим парафіям по їх замовленнях накладною платнею, або через передачу книжок до ОЦРади. Треба, щоб завідателі книж[кових] комор при Округових Церковних Радах тісніше зв'язались з книжковою коморою ВПЦРади і давали своєчасно звіти.

Допомагає наша книжкова комора парафіям і в набутті інших речей церковних. Треба, щоб кожна парафія мала в себе маленький запас хрестиків, образків, покривал, ладану, свічок.

За всім цим звертайтеся за нашою допомогою.

Завідатель Освітнього відділу в доповіді своїй розказав, що відділ дбає про освіту в нашій Церкві не тільки священиків, а й вірних — через благовістя, влаштування богослужбових бесід з вірними, богословські читання і т. ін. Відділ склав програми для Вищої Богословської школи, а також директенських курсів і подав до Уряду заяву про дозвіл.

Сумна була доповідь завідача фінансово-господарчим відділом бр. М. П. Кобзаря. Покриття боргів, оплата помешкання, господарчі видатки не дозволяють видавати допомогу працівникам Президії, і члени Президії, які роблять велику роботу, одержують стільки, що прожити на ці кошти, річ мудра. Де взяти кошти. Хоч тяжкий стан у парафіях, але все ж доводиться ще й ще їм нагадувати, що то їх обов'язок підтримати загальну церковну справу, доводиться нагадувати, щоб дотримувались інструкції, яка була надіслана ВПЦР у фінансовій справі, не припускали заборгованости і т.д. Коли не заможність, то, принаймні, ретельність і свідомість парафій нехай виявляється у цій справі, і Президія ВПЦР буде знати, що й вона, і всі члени Церкви зробили все, що могли для спільного діла. «Нехай голодними будемо, — каже Зав. фінвідділом, — аби знали, що ми не самітні у праці, нехай і мало дасте Ви, аби дали своєчасно».

Вислухали Збори доповіді, допомогли Президії своїми порадами й ухвалами й закінчили свою роботу на третій день праці.

Тепер Президія ВПЦР, окрім щоденної звичайної роботи, готується до Вел[иких] Микільських Зборів, що призначені на 29, 30, 31 травня і 1 червня (нов[ого] ст[илію]). На цих Зборах, між іншим, буде доповідь про те, що таке соборноправність, бо дехто, не розуміючи, що воно таке, думає, що при соборноправності в Церкві всяка парафія може робити, що схоче, не зважаючи на ОЦРаду; буде доповідь про те, яке місце священика в парафії, бо дехто забуває, що священик — то слуга Божий, а іменує його наймитом людським; будуть обмірковувати справи, які не скінчили на Соборі, наприклад: богослужбова, освітня, справа морального життя членів Церкви і т.д.

Отже, треба, щоб усі парафії десь коло цього часу перевели в себе Загальні Параф. Збори, щоб на них ПЦРада дала звіт у своїй роботі, щоб перевірила, чи є всі члени п'ятидесятки, які підписали договір, і коли не хватає, щоб поповнили; треба, щоб ревізійні комісії теж перевели ревізії, чи ведуться усі книжки (прибутково-видаткова, квітанційна, книга протоколів і інш.), чи дотримується Рада інструкції і т.ін. Треба, щоб ОЦРади і РЦРади простежили за переведенням цієї справи.

Не маючи певности, щодо Зелених Свят, доведеться до всіх парафій надіслати ще одного листа такого, як цей, тепер нагадує Вам Президія

ВПЦР, що на Зелені Свята треба в церкві зробити збірку пожертв на відбудування й ремонт храмів чи то погорілих, чи то зруйнованих війною, або давністю, але цінних для всієї Церкви Української, таких, як Миколаївський собор у Києві, що збудований ще гетьманом Мазепою, або собор Межигірського Спаса — стародавній козацький монастир. Обов'язково зробіть цей збір (священик нехай зробить заклик) і через ОЦРаду надішліть до ВПЦР на допомогу цим, і таким, як ці, храмам. Ви цим зробите добре діло для цілої Церкви нашої і для братів наших тих парафіян, які зберігають для дітей наших оці величні історичні святині нашого народу.

ГОЛОВА ПРЕЗИДІЇ ВПЦРади
Протоієрей

Ліонтій Юнаков

ЗА СЕКРЕТАРЯ
Єпіскоп

М. Грушевський

Дозв. Київ. ОКРЛІТОМ
від 30/IV-1928 року
за № 313-м. тираж 1200

*ГДА СБ України, ф. 6, спр. 39125-ФП, арк. 46 (конверт).
Друкарський примірник.*

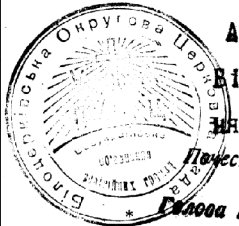
Листо по 1-ше Січня 1927

П О С В І Д Ч Е Н Н Я .

Пред'явник цього о. *Павло*.....
Вишневський є Священник Української
Автокефальн Православної Церкви на
Вілоцерківщині, що підписами та прикладан-
ням печатки є ідчиться.

Почесний Голова Ради *Степан*
* Голова Ради *Степан* Член-Секретар *Антон*

У. А. П. І.
ВІЛОЦЕРКІВСЬКА
ОКРУГОВА ПРАВОСЛАВНА РАДА
Серпень 3 дня 1927 р.
№ 1135-
м. Біла-Церква

Посвідчення П. Вишневського. 3 серпня 1927 р.